

Reino Pöyhä

Dosentti, osastonylilääkäri
Hyks, ATEK, Meilahden sairaala

KIVUN KULTAINEN JÄTTILÄINEN – UUSINTA UUTTA VAIKO MISSION IMPOSSIBLE?

► Kipulääketieteen kultainen jättiläinen on tullut jo miehen ikään: ensimmäinen painoksen julkaisemisesta tulee muutaman kuukauden kuluttua kuluneeksi 30 vuotta! Historian kahden merkittävimmän kipututkijan, Wallin ja Melzackin alunperin kahdestaan toimittama opus (1984) on kasvanut vuosien kuluessa useiden kansainvälisesti arvostettujen tutkijoiden laatimaksi ensyklopediaksi. Patrick Wall siirtyi ajasta iäisyyteen vuonna 2001, mutta Ronald Melzack asuu edelleen Montréalissa ja on kirjoittanut lyhyen alkupuheen tähän kuudenteen painokseenkin. Nyt arvioitavassa teoksessa on sekä häivähdyks elävää historiaa että uusinta tietoa kivusta.

Vielä neljäs painos oli Wallin ja Melzackin toimittama. Stephen B MacMahon ja Martin Koltzenburg ryhtyivät toimittamaan Wallin ja Melzackin nimeä kantavaa tietokirjaa seuraavasta painoksesta lähtien ja nyt päätoimittajiin ovat liittyneet professorit Irene Tracey Oxfordista ja Dennis C Turk Seattlestä. Kuudennen painoksen kirjoittajissa on sekä eilisen tähtiä – mutta edelleen kansainvälisiä suurnimiä – että uusimman tiedon tuottajia. Neljännen painoksesta mukana ovat mm. David LH Bennett ja Marshall Devor.

Kirjoittajiksi on saatu kaiken kaikkiaan 147 kansainvälistä huippunimeä 18 eri maasta. Amerikkalaisia on toki eniten ja brittejä on paljon, mutta on joukossa myös pohjoismaalaisia. Suomea edustaa silmälääkäri Timo Tervo.

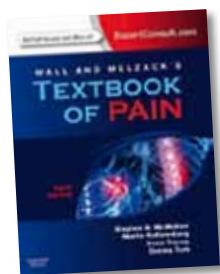
Kappaleita kuudennessa painoksessa on enemmän kuin koskaan. 76 lukua on rytmitelty loogisesti ja selkeästi noudattaen vanhaa mallia. Kivun neurobiologiasta, psykologiasta ja mittaamisesta on 27 kappaletta eli noin kolmannes kirjasta, kivunhoidon yleisistä periaatteista 16 kappaletta, somaattisesta ja viskeraalisesta kivusta 12 kappaletta, pään kiputiloista ja neuropaattisesta kivusta 16 kappaletta ja lopuksi syöpäkivusta ja saattohoidosta viisi kappaletta.

Kirjan kuvitus on suurenmoinen. Kirjan ostaja saa nykytavan mukaisesti oikeuden kirjan verkkoversioon. Kirjaa ei oikeastaan voikaan huolellisesti lukea ilman tietokonetta, sillä viitekirjallisuus löytyy vain netistä. Näin säästetään paperia – kyllä 1 153 painetussa sivussakin on ihan riittävästi kannettavaa, mutta netti-paperi-yhdistelmä vaatii lukijalta aiempaa enemmän. Eikö jompikumpi riittäisi?

Uuden tiedon kertymisnopeus on nykyisellään niin huimaa, että painettu kirjallisuus on ilmestyessään

väistämättä vanhentunutta. Textbook of painissa tämä näkyy myös. Esimerkiksi oksikodoni on esitelty puutteellisesti. Oikeastaan koko kappale opioideista on vanhanaikainen eikä palvele klinikkoa sen enempää kuin tutkijaakaan. Aivan uusin tieto puuttuu myös neuromodulaation esittelystä, joka ruotsalaiset eilisen tähdet ovat laatineet. Jääkö siis alkupuheen kunnianhimoinen tavoite tarjota tuoreinta tietoa täyttymättä? Osittain kyllä. Eihän se tietysti ihme ole, sillä Textbook of painin edellisestä painoksen jälkeen kipuhakusanalla löytyy PubMedistä yli 160 000 julkaisua vastaten yli 40%:n kasvua julkaisuissa! Textbook of painin ongelma ei suinkaan ole tälle teokselle ainutlaatuinen vaan koskee ylipäätään tämän päivän julkaisu-toimintaa. Uuden tiedon julkistaminen ja päivittäminen onnistuu verrattomasti paremmin sähköisessä kuin paperille painetussa muodossa. Tietokoneet ovat sitä paitsi paljon lukijaystävällisempiä kuin tuhansien sivujen jättiläiset.

Kannattaako siis Textbook of pain hankkia? Kyllähän se tulisi löytyä anestesiaosaston kirjastosta. Sähkökatkos tai muu toimintahäiriö voi äkillisesti sammuttaa tabletin. Kynttilänkin valossa voi kirja silmällä. Sitä paitsi – kyllä kuudeskin painos painavaa luettavaa kivusta on! Teoksen olemassaolo on perusteltu jo pelkästään sillä, että aivan liian moni maailmassa kärsii kivusta tarpeettomasti. Yksi ja merkittävä syy tähän on ammattilaisten osaamattomuus – ja sitä kuudes painos kyllä voi korjata. ■

SB McMahon,
M Koltzenburg,
I Tracey, DC Turk (toim)
Wall and Melzack's Textbook of Pain. 6. painos.
Elsevier, Saunders.
ISBN 978-0-7020-4059-7, 1153 sivua.
Hinta 249 €.